

Landskap: Småland. Upptecknat av: A. L. - B. S.
 Härad: Sunnerbo. Adress: Lund
 Socken: Annerstad. Berättat av Johansson från
 Ojarp.
 Uppteckningsår: 1934. Född år 1852 i Långaryd.

Uppteckningen rör	De dödas julotta,	1
	Varsel julafton	2
	Varsel på julafton,	2
	Tomtar,	3
	Skogssnuvan,	4
	Sveckra,	5
	Spökeri i Långaryds kyrka,	6
	Förgöra folk, som önska gifta sig,	8
	Botemedel för bölder,	9
	En gris botas för sköt,	10
	Botande av sköt på kor,	11
	Botandet av tappa dropet.	12

Skriv endast på denna sida!

12 sid.

4556

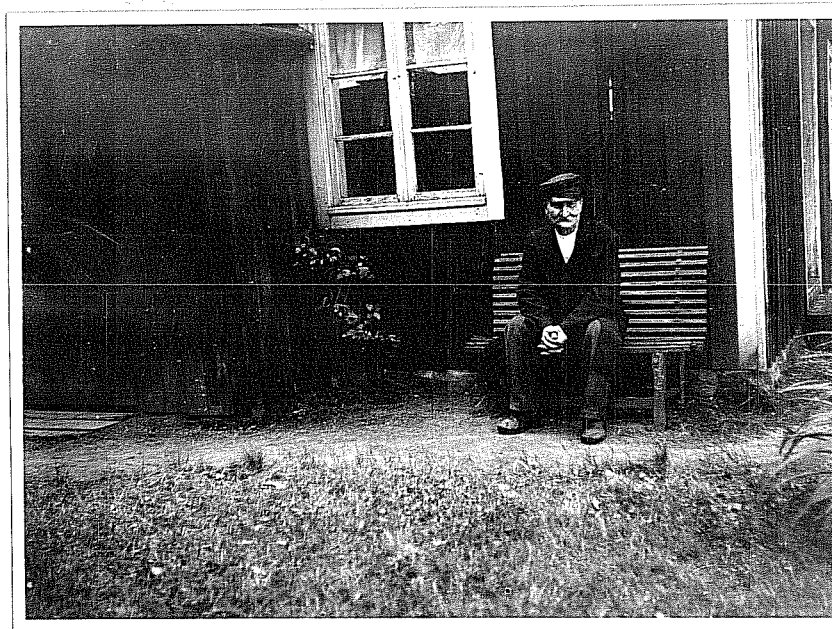
LINDE UNIVERSITETS
FOLKMINNESBANK

Småland

Sunnerbohd.

Annerstads sn.

Öjarp.

Johansson.

A.L.-B.S.-1934.

De dödas julotta.^{1.} 4556

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

1

Under julnatten vilar en särskild stillhet och mystik över mänskligheten. De döda stiga då upp ur sina gravar för att hålla mässa i templet. Kom någon för tidigt till julottan, kunde det hända, att han fick höra de döda sjunga gamla julpsalmer och se ljus brinna inne i kyrkan. De gamla talade om, hur man ofta kunde få se grus ligga kvar på bänkarna, när man kom till kyrkan. Det var de döda, som hade tagit det med sig upp ur gravarna. En gång hände det i Långaryds kyrka, att en man kom för tidigt till julottan. När han kom in i kyrkan, sutto de döda ännu kvar. Han tänkte sig inte för utan gick in bland dem. De störtade sig då över honom och ville taga något från honom. De tog hans kappa, och sedan rusade de ut på kyrkogården. Senre hittade man hans kappa, söndersliten i småbitar, ute på kyrkogården.

Va rsel på julaf^{2.}ton. 4556

På jul afton voro alla slag av spöken ute och vandrade , därför var det rådligast att den kvällen inte gå ut. Om man emellertid gick ut julaftonskväll och såg in genom fönstret på de i rummet församlade, så kunde det hända, att man såg, hur någon av de där församlade saknade huvud. Den, som gjorde det, skulle under årets lopp dö.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

2

Tomtar.³ 4556

Den siste, som enligt J. sett en tomte var en ban vakt
i Unnen. Förr hade tomtarna stor betydelse i folkens liv. På
julafton skulle tomten ha ett fat gröt. Detta sattes på logen
och på morgonen var det alltid tomt.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

3

^{4.}
Skogssnuvan.

4556

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Det var en gång en karl ,som hade gått vilse i skogen.
Hur han gick,kom han likväl tillbaka till samma ställe.Han hade
naturligtvis råkat ut för skogssnuvan.Dåhan kom underfund med
det,"krängde"han sin tröja.På så sätt bröts förtrollningen,och
han kom åter på rätt väg.

4

Sm.

Lunnarbo vid
Annerstad Sn

1934

Sveckra.5. 4556 *uppt. A.L.-B.S.*

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

5

Det finns en växt, som heter sveckra. Var den växer,
och hur den ser ut, vet endast den invigde, den, som fått gåvan
att se mer än, vad folk annars se. Denna växt har en egendomlig
förmåga. Den, som är ägare av en sådan, skall lägga den under duk-
en på bordet, när han håller kalas. Gästerna kunna då inte sitta
i timtal vid bordet och kunna inte heller äta upp allt. Den, som
äger en sveckra, måste för att få behålla den tacka den varje
gång, den gjort honom en tjänst. Om någon av gästerna vid bjudning
misstänka, att sveckra finnes under duken, så skall han bara säga:
"Goda sveckra. Ja vill både äta och dricka." Gjorde han detta,
blev förtrollningen bruten, och man kunde äta och dricka så myck-
et, man ville.

6:1. 4556

Spökeri i Långaryds kyrka.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

6

Det spökade i Långaryds kyrka för länge sedan. Folk, som gick därföbi om nätterna, hörde dova smällar och buller, som kom inifrån kyrkan. Den gamle prästen vågade inte gå in och taga reda på, vad det var fråga om, utan han lät sända bud till en ung man, som studerat i Wittenberg och som en tid varit hjälppräst i Långaryd. Den unge mannen infann sig också, och en natt då det hade dundrat och smällt värre än någonsin, sände den uppskrämda bybefolkningen bud till Prästgården och den unge prästen kom också upp till kyrkan. Klockaren, som hade hand om kyrknyckeln, vågade emellertid inte låsa upp. Prästen tog då själv hand om nycklen och gick in i kyrkan. Men han hade först till sagt klockaren och kyrkovärdarna, att de skulle hålla sig utanför kyrkogårdens murar och ej komma in på vigd jord. Menigheten stod utanför och väntade. Prästen var inne i kyrkan. Därinne smällde och "regerade" det värre än någonsin. Till slut blrv det dock tyst, och prästen kom ut. På menighetens fråga angående orsaken till bullret svarade prästen, att det varit en stackars syndare, som ej kunnat få ro i sin grav. Nu hade han

6:2. 4556

emellertid omtalat sitt dolda brott, och hädanefter skulle hans stoft få vila i frid.

Sedan desshar ej mer något buller hörts i Långaryds kyrka. Med eftertryck betonar så Johansson sanningen av denna berättelse.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

7

7. 4556

Förgöra folk, som önska gifta sig.

För att förgöra folk, så att de inte kunna gifta sig,
skall man taga en smula av håret eller en bit av kläderna
från personen i fråga. Man binder så en sten vid det och
sänker ned det i en sjö. Därefter kan aldrig den personen,
vilkens hår eller klädbit så har nedsänkts, mer bliva gift.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

8

8. 4556

Botemedel för bölder.

Om man har ont av bölder, skall man krama ut 3 droppar ur en bölder. Med dem skall man gå till en bäck, som flyter mot norr. I den skall man kasta dem samt säga: "Gack åt helvete". Gjorde man så fick man aldrig några bölder mera.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

9

9. 4556
En gris botas för sköt.

En gris hade en gång blivit sjuk ,och man trodde ,att han fått skötet.Johansson,som varit i U.S.A.,hade en pistol, och med den skulle han skjuta över grisen.Detta gjorde han också,och grisen,som legat till synes livlös,blev alldeles vett-skrämd av knallen och tog ett skutt på flera meter.

Efter den persen blev emellertid grisen bra.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

10

10. 4556

Bota nde av sköt på kor.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

11

"Vi hade en gång en kvifå, som blev sjuk. En karl, som bodde intill oss så, att hon fått sköt, och han skulle bota henne. Han tog då 3 pinnar av al, och dessa 3 pinnar skulle i sin tur ha 3 kvistar. Med dessa 9 kvistar strök han så omkring buken på kvifå, och smäckte han sönder kvistarna, varefter de skulle grävas ner mot norr."

11. 4556

Botande av tappa dropet.

Var det en ko ,som hade tappat dropet/upphört med att
idissla/,så skulle en person gå ut och tugga i t re omgångar,
medan en annan stod inne i stugan.Den,som stod inne ropade ut
genom fönstret: "Va togga du för." Då skulle den ,som stod
ute,svara:"Ja toggar dropet." Detta skulle alltså upprepas 3
gångar,och därefter skulle kon bliva bra.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

12